

Amatőr csillagász szervezetek találkozója Baján

2015. november 15-én harmadszor gyűltek össze a hazai- és határainkon túli magyar csillagászati egyesületek és alapítványok, meg tárgyalni gondjaikat, fejlesztési terveiket, megosztani az elmúlt időben szerzett tapasztalataikat. Az előző két alkalomhoz hasonlóan most is Baja adott helyet a szervezők által időszerűnek, fontosnak vélt találkozóknak. (Legutóbb 2010 tavaszán volt hasonló találkozónk.)

A magyarországi csillagászati civil szféra jelenlétét tevékenységet fejt ki, ám szerkezete, finanszírozási háttere rendkívül heterogén, a működési feltételeket gyakran csak egy-egy rendkívül elkötelezett helyi szervező képes biztosítani. Talán túlságosan is egyetlen meghatározó személyre épülnek még mindig az elmúlt gazdasági krízist túlélte csillagászati szervezeteink – és túlzottan elfoglaltak ezek a vezetők; vagy talán az aktivitás, a szerveződési erőfeszítések iránti érdeklődés van csökkenőben – mindenesetre a várakozásoktól lényegesen elmaradt a részvételi kedv. A mértékadónak tekinthető NAV 1% SZJA jogosultsági lista szerint nagyjából 20 országhatáron belüli, és 3 működő, bejegyzett határon túli magyar csillagászati szervezetről beszélhetünk manapság. Ezekből összesen kilenc képviseltette magát a bajai találkozón, az MCSE helyi csoportok közül pedig négyen vettek részt a rendezvényen. A bajai helyszíntől igen távol lévő Erdélyi Magyar Csillagászati Egyesület hosszú SMS-ben küldött üzenetet a találkozó résztvevőinek, miszerint állandó, együttműködő partnerként gondolkod minden magyarországi szakmai szerveződésre.

Összesen nagyjából 40 fő vett részt a találkozón, melynek szombati, leginkább eseménydús napján a következő időszak fejlesztési lehetőségeiről, a humán erőforrásokban folyamatosan hiányt szenvedő szervezetek számára új lehetőségeket

mutattak be az előadók. Külön előadás szólt a fejlesztésre érdemes, csillagászati ismeretterjesztés szempontjából elhanyagolt (rosszul ellátott) vidékekről, és olcsón kivitelezhető planetárium- és csillagvizsgálóépületekről vagy épp előadótermekről. A vendéglátó bajai térség civil életének közelmúltjáról és jelenlegi problémáiról, valamint az elmúlt 100 év meghatározó csillagászati szervezeteiről is hallhattak előadást a jelenlévők.

A konferencia ebéd utáni blokkjában a jelen lévő szervezetek mutatták be legutóbbi fejlesztéseiket, jövőbeli terveiket, partnerkereső felhívásaikat, egészen estig. A sok tartalmas, tanulságos prezentáció végén már csak egy rövid összefoglalóra maradt idő, a korábban betervezett vita, és a hallottak elemzése, következtetések levonása a záró, közös vacsora idejére maradt, amikor már csak a helyiek, és a vendéglátó iskolában, vagy közelben megszálló résztvevők maradtak. Még így is kb. 25 fős asztaltársaság népesítette be az étkezőt.

Az időjárás kegyességének köszönhetően három teli kocsival megvalósulhatott a betervezett autós „szafari” kirándulás is a közelbeli Illancs területére, ahol szintén csillagászati fejlesztési tervek összpontosulnak: egy csillagászbolt-park létrehozása a cél. A jó hangulatú kirándulás után dél körül utaztak el a leginkább kintartóak.

Záró megjegyzésként kihangsúlyozzuk, hogy kifejezett szándéka volt a fő szervezőknek (MCSE és Bajai Observatórium Alapítvány), hogy a túllent is megszokott módtól eltérően ne legyen internetes online közvetítés. A találkozóval hangsúlyt akartunk adni a személyes kapcsolatok fontosságának, és az egymás fizikai közelségében, azonnali reakciók kinyilvánításának lehetőségét adó találkozók létjogosultságát is bizonyítani szerettük volna. A 40% alatti reprezentációval talán ezen szándékunk cső-

A találkozó résztvevői a Speciális Szakiskola, Kollégium és Módszertani Intézmény aulájában

döt mondott, de hitvallásunkban mégsem ingatott meg – inkább csak arra szereztünk bizonyosságot, hogy valami nincs rendben a „házunk táján”. Mindenki jól tudja, hogy 2016 márciusáig minden civil szervezetnek újra regisztrálnia kell magát, az alapító okiratokat az új törvényeknek megfelelően módosítani kell. (Már most látható, hogy több szervezet is feladta közhasznú fokozatát, mert nem tud megfelelni az újonnan támasztott jogi követelményeknek.) A találkozó során elhangzott több előadásban is szóba került a téma, és megállapítást nyert, hogy ez nagyon nehéz feladat, szakértő segítség nélkül nem könnyű megbirkózni vele. Másfelől pedig a megnyílt új EU-s támogatási időszak fejlesztési irányai talán az utolsó lehetőséget jelentik a csillagászati oktatás, ismeretterjesztés és utánpótlás nevelés számára – ha ezeket kiengedik az e témára szakosodott civil szervezeteink a kezük közül, akkor később már hiába verjük majd a fejünket a falba, hogy most kellett volna cselekedni... 2020 után már nem biztos, hogy Magyarország (és a környező, nemrégiben EU-tagga vált országok) civil

szervezetei még fognak fejlesztési pénzeket kapni – legalábbis ilyen könnyen, széles témakör szerinti merítésben...

Egyértelműen látszik, hogy az EU már most sem támogat kis projekteket. A közepes és nagy projektek pedig láthatóan meghaladják napjaink csillagászati szervezeteinek nagyságrendjét, mind önerő, mind a felmutatható eredmények és mozgósítható humán erőforrásaik tekintetében. Tehát mindenképpen muszáj több szervezetnek összefogni valamilyen megvalósítható nagyobb, komolyabb fejlesztési cél érdekében. Ez pedig igényli a szervezethez tartozó kapcsolattartást, a multilaterális kommunikációt. A mostani alul-látogatottság ellenére a jelenlétükkel mindezek fontosságát megértő és kifejező szervezetek, és a két fő szervező ez után is folytatni kívánják aktivitásukat e téren, és remélhetőleg a közeljövőben meg is fog mutatkozni az erőfeszítések eredménye szakterületünk szervezethez tartozó eredményekben.

Hegedüs Tibor és Mizser Attila